

STIRBER LAJOS

A „BÉCSI KLASSZIKUSOK” A KOMÁROMI KAMARAZENEKAR ŐSZI HANGVERSENYÉN

„Ha jó operát akarok látni, Eszterházára megyek.” (Mária Terézia)

A már az 50. évét is betöltött – 2006 óta Pro Urbe-díjas – Komáromi Kamarazenekar meghívója 2017. október 31-ére, a komáromi Kultúrpalota patinás dísztermébe invitálta azokat, akiknek a koncert kifejezés képzeletében nem valamelyik, a most éppen sikere csúcán lévő, decibeljeit (akarod – nem akarod) jelen világunkra zúdító együttes remeklése jelenik meg.

Aggodalmaim – vajon a Minden-szentek ünnepére való készülődés miatt a szervezők jó időpontot választottak-e, lesz-e elegendő érdeklődő, lesz-e közönsége a „hangversenynek”? – alaptalannak bizonyultak, és a telt ház láttán azonnal eloszlottak. Hogy a nagyérdemű publikum nem fog csalódnai, arról szentül meg voltam győződve, hiszen amióta (2010) Medveczky Szabolcs a zenekar karmestere, koncertmestere pedig Medveczky Horváth Györgyi, a művészeti vezetésükkel működő zenekar hangversenyéről hangversenyre újabbnál újabb műsorötlettel lepi meg közönségét, és egyre színvonalasabban muzsikál. Az igazi zenei élmény ígéretét biztosította a kiváló ifjú szlovák zongorista, Ladislav Fanzowitz neve is, hiszen nem először hallhattuk őt Komáromban zongorázni.

A hangversenyt a zenekar Joseph Haydn A patikus című operája nyitányának előadásával kezdte. A mű keletkezésének idején (1768) Haydn operaszerzői híre sem volt kisebb, mint a szimfóniák vagy a kamarazene komponistájáé. A Wiener Diarium című lap Haydnt már akkor „...nemzetünk kedvencének nevezi, akinek ... munkáját szépség, rend, tisztaság jellemzi, finom és nemes egyszerűség”. Most sem volt ez másként.

A következő mű Ludwig van Beethoven (1794-1795-ben komponált) II. zongoraverseny, B dúr, Op. 19

című műve volt. A Hangversenykalauzban (1973) írja Pándi Marianne: „ez a kompozíció manapság nem népszerű... Tagadhatatlan, hogy több szállal kötődik a bécsi zongoraversenyek korabeli átlagához.” Mindezek ellenére Beethoven ifjúkori műve – hiszen a szerző ekkor mindössze 25 éves – most jól illett a hangverseny fokozatosan gradáló menetébe. Ehhez természetesen nagyban hozzájárult, hogy a zongoraszólót Ladislav Fanzowitz játszotta.

Mint azt a közönségnek kiosztott (okos) műsorlapon az ifjú zongoristáról olvashattuk: „Jelenleg egyike a legnevesebb szólistáknak... Szólistaként a legjelentősebb szlovák, cseh és európai zenekarokkal lép fel”. Azt is megtudhattuk, hogy Fanzowitz ifjú életkora ellenére turnézott már az Amerikai Egyesült Államokban, Malajziában, Omanban, Kínában, Indiában és Cipruson is. Elismert és közkedvelt kamarazenesz, aki a klasszikus zene művelésével párhuzamosan kiváló jazz-zenesz is. (Okos műsorlap! Erről jut eszembe: mivel a „szakértők” iskolai nevelési rendszerünkben a zenére és zenével nevelést teljesen a perifériára szorították, az a nagyon kevés is, amit az iskolában a zenéről tanulunk, pedig gyorsan elpárolog, engedjék meg nekem, hogy emlékeztessék: a több tételből álló zeneművek tételei között nem illik tapsolni, mert megzavarjuk a mű ihletett előadását.)

Harmadik műként Wolfgang Amadeus Mozart D dúr K504 „Prágai” szimfóniája hangzott el, amelyet a szerző 1786. december 6-án fejezett be Bécsben. A mű megírását bizonyára Mozart közelgő prágai útja ösztönözte. Tekintélyének szilárdítására írta Haydn Prágába a következőket: „Bárcsak minden zenekarban az enyémhez fogható mély átérzéssel tölthetném meg szívét az ő hasonlíthatatlan művészete iránt. (...) Elismerés nélkül szomorú a lángelmék élete, s vajmi kevés biztatást nyújt követőknek. Ez okozza – sajnos! –, hogy oly

sok reményt keltő szellem elhanyaglik. Bocsássanak meg, ha kissé nekihevíültem, de én ezt az embert nagyon szerettem.” Mozartot Prága is nagyon szerette, D-dúr szimfóniájának bemutatására 1778. január 19-én került sor; bizonyára innen a mű címe is, „Prágai”. Ez a mű is – a Haydn által életre hívott – jellegzetes „klasszikus” szimfóniák sorába tartozik, emellett már egy érett művész életélményeinek, érzelmi világának kifejező tolmácsolója is. Bizonyára ezért talált már a bemutatáskor felettebb lelkes fogadtatásra.

Medveczky Szabolcs keze alatt a zenekar újfent fegyelmezetten, stílusosan muzsikált, talán az ősz: a szerettekre való emlékezés okán is a mű Andante tétele „rezonált” az előadóknak és a hallgatóknak egyaránt a leghatásosabban. Egyébként a Hangversenykalauz szerint „feltételezhető az is, hogy a szimfóniában kifejezett súlyos mondanivalóhoz nem illett a menüett, ezért hagyta el Mozart a szokásos tánc-tételt”. Talán éppen a „mondanivalója” miatt került a zenekar őszi hangversenyének repertoárjába éppen ez a Mozart-mű.

Sok évi tapasztalat: egy kisvárosban, mint városunk is, mindig igazi nagy ünnep egy, a nemesebb zene világát prezentáló hangverseny, még inkább a „nagyzenekar”. A hangverseny ünnepélyességét csak fokozta a tapasztalt hivatásos zenészek s a művészi pályára készülő ifjak (hál’ Istennek a Komáromi Kamarazenekarban egyre többen vannak) lelkes közös zenélésének látványa. Örüljünk, hogy az elődök – Krizsán József, Schmidt Viktor, Dobi Géza tanárurak – által megteremtett gazdag komáromi zenei életnek van folytonossága, ma is vannak fáklyavívói. Köszönjük!

Hadd játsszak rá Mária Terézia fentebb idézett kijelentésére: Halandó! Ha igazi zenei élményre vágysz, ha jó, nemes (élő) zenét akarsz hallani, Komáromba gyere, nem fogsz csalódnai!